

Neovisno povjerenstvo za praćenje uvjeta boravka u zavodima,
postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije
i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine,
strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine
ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina
ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine

Broj: 05/6-50-15-27-9-5/24

Sarajevo, 11.3.2024.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 11-03-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
05/6	50-15	558	24

PREDMET: Dostava Izvješća o radu za 2023. godinu

Poštovani,

Na temelju članka 52. stavak (11) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 22/16) i članka 11. stavak (g) Poslovnika o radu Neovisnog povjerenstva za praćenje uvjeta boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 23/11), dostavljam vam Izvješće o radu za 2023. godinu na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK NEOVISNOG POVJERENSTVA

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

Независна комисија за праћење услова боравка у заводима,
поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције
и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине,
страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине
или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина
или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине

Број: 05/6-50-15-27-9-4/24
Сарајево, 22.02.2024.

ИЗВЈЕШТАЈ

**о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима,
поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају
кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку
Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним
законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је
потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом
Босне и Херцеговине
за 2023. годину**

Фебруар 2024. године

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
ПОГЛАВЉЕ II. НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ	6
ПОГЛАВЉЕ III. ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТАКА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2023. ГОДИНИ	7
Одјељак А. Реализација задатака одржавањем сједница Независне комисије	8
1. Усвајање Извјештаја о раду Независне комисије за 2022. годину.....	8
2. Финансијско пословање Независне комисије.....	9
Одјељак Б. Најављене посјете Независне комисије	10
1. Најављена посјета Заводу за форензичку психијатрију Соколац од 16. 03. 2023.	10
2. Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ од 20. 09. 2023.....	14
Одјељак Ц. Јавност рада	19
Одјељак Д. Административно-техничка подршка у раду	19
ПОГЛАВЉЕ IV. ПРЕПОРУКЕ	19

На основу члана 52. став (11) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16) и члана 2. став (6) Пословника о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, Независна комисија за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, на 9. сједници, одржаној 22. 02. 2024, усвојила је и Парламентарној скупштини БиХ подноси сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине за 2023. годину

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Независна комисија за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник

Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Независна комисија) успостављена је у складу са чланом 41а. став 2. Закона БиХ о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера („Службени гласник БиХ“, бр. 13/05, 53/07, 97/07, 37/09 и 100/13) као независно тијело Парламентарне скупштине БиХ.

Независна комисија има пет чланова који су именовани на мандат од пет година одлуком Парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 96/15 и 50/17), и то:

1. Миле Ласић, предсједник Независне комисије,
2. Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије,
3. Брана Спасојевић, друга замјеница предсједника Независне комисије,
4. Александар Фалацић, члан Независне комисије, и
5. Ведад Гурда, члан Независне комисије.

Наведеним члановима Независне комисије мандат је истекао 15. 12. 2020, те је сходно томе Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине именovala Привремену заједничку комисију оба дома Парламентарне скупштине БиХ за спровођење процедуре за именовање чланова Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ (у даљем тексту: Привремена заједничка комисија), („Службени гласник БиХ“, број: 16/23).

Привремена заједничка комисија је у 2023. години спровела конкурсну процедуру за чланове Независне комисије те Представничком дому и Дому народа Парламентарне скупштине БиХ доставила приједлог листе кандидата за именовање пет чланова Независне комисије.

Парламентарна скупштина БиХ, на 7. сједници Представничког дома одржаној 07. 06. 2023, и на 6. сједници Дома народа одржаној 15. 06. 2023, донијела је Одлуку о именовању пет чланова Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање

људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ („Службени гласник БиХ“, број: 46/23):

1. Азра Алајбеговић
2. Немања Ковачевић
3. Златко Бркић
4. Адис Дрнда и
5. Зоран Петровић.

На конститутивној сједници Независне комисије, одржаној 13. 07. 2023, изабрано је руководство Независне комисије. За предсједника Независне комисије изабран је Златко Бркић, за прву замјеницу предсједника Независне комисије изабрана је Азра Алајбеговић а за другог замјеника предсједника Независне комисије изабран је Зоран Петровић.

Зоран Петровић други замјеник предсједника Независне комисије је дописом број: 05/6-34-1-1973/23 од 13. 09. 2023. поднио оставку на чланство у Независној комисији. Независна комисија је на 4. сједници, одржаној 20. 09. 2023. године, разматрала оставку Зорана Петровића на чланство у Независној комисији те је у складу са чланом 4. ст. (3) и (4) Пословника о раду Независне комисије („Службени гласник БиХ“, број: 23/11) прихватила и доставила Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на разматрање и одлучивање.

Парламентарна скупштина БиХ, на 13. сједници Представничког дома одржаној 20. 11. 2023. и на 11. сједници Дома народа одржаној 23. 11. 2023, донијела је Одлуку о разрјешењу Зорана Петровића дужности члана Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ („Службени гласник БиХ“, број: 81/23).

Независна комисија је у свом раду независна у оквиру важећих домаћих прописа и међународних правних инструмената. Сви надлежни органи, институције и установе у Босни и Херцеговини, правна и физичка лица дужни су да Независној комисији дају све податке и информације, обезбиједи и дају све материјале значајне за њен рад, те пруже сву неопходну помоћ потребну за несметано и законито поступање Независне комисије из њеног дјелокруга. Независна комисија дјелује искључиво на професионалним основама, не заступајући, не штитећи нити подривајући интересе било које политичке странке, регистроване организације или удружења или било којег конститутивног народа или појединца у Босни и Херцеговини. Чланови Независне комисије раде на сједницама и оперативно на терену у казнено-поправним и другим установама на територији БиХ, у којима су затворена или притворена лица.

О питањима из своје надлежности Независна комисија доноси годишњи план рада, финансијски план рада, годишњи извјештај о раду, извјештај о стању и чињеницама које су утврђене након посјете и контроле у заводима (установама), одлуке, закључке и друге акте у складу са законом и својим пословником.

ПОГЛАВЉЕ II. НАДЛЕЖНОСТ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

У складу са чланом 52. став (1) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16) те чланом 10. Пословника о раду Независне комисије („Службени гласник БиХ“, број 23/11), основна надлежност Независне комисије је праћење услова боравка у заводима, поступање и остваривање људских права лица која издржавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом БиХ или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ.

Независна комисија може пратити рад завода самостално или у сарадњи са инспекторским и другим надзорним тијелима. Такође, може сарађивати са међународним и другим установама овлашћеним за праћење и остваривање људских права и основних слобода у складу са законима и одговарајућим међународним документима.

Независна комисија даје препоруке надлежним органима БиХ с циљем побољшања стандарда смјештаја, побољшања поступања и поштовања људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције или друге мјере, даје приједлоге и примједбе које се односе на постојеће законе или друге прописе засноване на закону из области извршења кривичних санкција, обавља повјерљиве разговоре са притвореницима или затвореницима, након обављене посјете доставља извјештаје управнику завода и Министарству правде БиХ, прикупља, обрађује и потражује податке из своје надлежности као и друге радње из области независног праћења у складу са чланом 52. став (7) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16).

Оно што је битно истаћи јесте да су, закључно са 31. 12. 2020, сви затвореници и притвореници из надлежности Суда БиХ премјештени у Завод за извршење кривичних санкција притвора и других мјера БиХ.

С циљем предузимања одговарајућих радњи или мјера, у складу са чланом 52. став (11) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16), подноси годишњи извјештај о раду Парламентарној скупштини БиХ и Министарству правде БиХ.

ПОГЛАВЉЕ III. ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТАКА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2023. ГОДИНИ

У овом извјештајном периоду Независна комисија реализовала је планиране активности одржавањем сједница Независне комисије као и најављеним посјетама Заводу за форензичку психијатрију Соколац и Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ. Независна комисија је током читаве 2023. године запримала притужбе затвореника које су разматране на сједницама Независне комисије, а које су захтијевале писмену кореспонденцију с одговарајућим казнено-поправним заводима и надлежним министарствима.

Одјељак А. Реализација задатака одржавањем сједница Независне комисије

Од 01. 01. 2023. до 31. 12. 2023. Независна комисија одржала је 13 сједница:

Сједнице	Датум одржавања сједница
84. сједница	30. 01. 2023. од 17 часова
85. сједница	23. 02. 2023. од 17 часова
86. сједница	16. 03. 2023. од 17 часова
87. сједница	05. 04. 2023. од 17 часова
88. сједница	08. 05. 2023. од 17 часова
89. сједница	01. 06. 2023. од 17 часова
1. сједница	13. 07. 2023. од 12 часова
2. сједница	24. 07. 2023. од 17 часова
3. сједница	23. 08. 2023. од 17 часова
4. сједница	20. 09. 2023. од 17 часова
5. сједница	13. 10. 2023. од 17 часова
6. сједница	22. 11. 2023. од 17 часова
7. сједница	21. 12. 2023. од 17 часова

На овим сједницама Независна комисија разматрала је и усвојила укупно 60 тачака дневног реда и 27 подтачку. Обрађено је и припремљено 68 аката и предмета који су отпремљени на одређене адресе (управе КПЗ-а, Министарство правде БиХ, ентитетска министарства правде, одређени затвореници и притвореници у КПЗ-има и сл). Такође, Независна комисија је у извјештајном периоду разматрала и пристигле притужбе затвореника и притвореника из надлежности овог тијела, којих је у извјештајном периоду било укупно 10, што је захтијевало писмену кореспонденцију са Заводом за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ, Министарством правде БиХ те затвореницима и притвореницима.

Независна комисија је на 7. сједници, одржаној 21. 12. 2023. а у складу са чланом 11. тачка ц) Пословника Независне комисије, усвојила План рада Независне комисије за 2024. годину.

1. Усвајање Извјештаја о раду Независне комисије за 2022. годину

Независна комисија је на 85. сједници, одржаној 23. 02. 2023, усвојила и Парламентарној скупштини БиХ поднијела Извјештај о раду Независне комисије за 2022. годину.

Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је дописом број: 01-50-1-15-7/23 од 07. 06. 2023. обавијестио ово тијело да је на 7. сједници, одржаној 07. 06. 2023, усвојио Извјештај о раду Независне комисије за 2022. годину.

Дом народа Парламентарне скупштине БиХ је дописом број: 02-50-6-16-6/23 од 19. 06. 2023. обавијестио ово тијело да је на 6. сједници, одржаној 15. 06. 2023, усвојио Извјештај о раду Независне комисије за 2022. годину.

2. Финансијско пословање Независне комисије

Одлуком Заједничке комисије за административне послове Парламентарне скупштине БиХ о накнадама за рад у Независној комисији, број: 03/5-50-14-11-11,9/16 од 14. 06. 2016, утврђена је накнада члановима Независне комисије у мјесечном износу од једне основице за обраћун плате запосленим у институцијама БиХ, што износи 600 КМ. Члан Независне комисије има право на накнаду само ако присуствује сједници Независне комисије.

Финансијски план и програм Независне комисије за 2024. годину утврђен је и једногласно усвојен на 2. сједници, одржаној 24. 07. 2023.

- накнаде члановима Независне комисије - 52.000,00 КМ
- детаљне контролне и ад хок посјете затворима - 15.000,00 КМ

(Заводу за извршавање кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине и другим установама у складу са потребом).

Финансијски план и програм Независне комисије за 2024. годину је, у складу са Пословником Независне комисије, прослијеђен Заједничкој комисији за административне послове Парламентарне скупштине БиХ.

Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ је на 4. сједници, одржаној 21. 09. 2023, донијела одлуку којом се одобрава Финансијски план и програм Независне комисије за 2024. годину, број: 03/5-50-14-11-4-11/23.

Одјељак Б. Најављене посјете Независне комисије

У 2023. години (од 01. 01. до 31. 12.) Независна комисија обавила је двије најављене посјете: Заводу за форензичку психијатрију Соколац и Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ.

1. Најављена посјета Заводу за форензичку психијатрију Соколац од 16. 03. 2023.

Најављена посјета Заводу за форензичку психијатрију Соколац обављена је 16. 03. 2023. Посјета је обављена у саставу: Миле Ласић, предсједник Независне комисије, Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије, Александар Фалацић и Ведад Гурда, чланови Независне комисије, те Ивана Ловрић, секретарка Независне комисије.

Током посјете обављен је разговор са директором Завода за форензичку психијатрију Соколац (у даљем тексту: Завод) Ђорђе Рудићем, помоћником директора за немедицинске послове Зораном Косорићем, начелницом Одјељења за психотичне поремећаје др Персом Гуњевић, руководиоцем Службе за опште, правне, кадровске и техничке послове Зором Гојковић, главном сестром Завода Милицом Тошић и службеницом за односе са јавношћу Сузаном Солдар.

Према изјави директора, Завод је прва установа на територији Босне и Херцеговине која у складу са Европском конвенцијом о људским правима обезбјеђује адекватан психијатријски третман за особе из цијеле државе којима су у кривичном поступку изречене мјере безбједности.

Завод је у потпуности завршен и први пацијенти примљени су у децембру 2016. године. Завод се простире на 7000 м². Укупни смјештајни капацитет Завода је 200 мјеста, а у тренутку посјете Независне комисије у Заводу је било смјештено 147 пацијената. Није било пацијената које је упутио Суд БиХ.

Истакао је да је у почетку Завод имао само 40-ак пацијената али се временом, а и од посљедње посјете Независне комисије, тај број повећавао.

Поређења ради, руководство Завода је на увид члановима Независне комисије дало бројно стање пацијената хронолошки кроз године како би се увјерили у повећање њиховог броја.

Редн и број	Мјесто	Бројно стање пацијенат а на дан 31.03.2018.	Бројно стање пацијенат а на дан 31.12.2019.	Бројно стање пацијенат а на дан 31.12.2020.	Бројно стање пацијенат а на дан 31.12.2021.	Бројно стање пацијенат а на дан 31.12.2022.
1.	Република Српска	51	61	73	77	75
2.	Казнено- поправни завод Добој	1				
3.	Казнено- поправни завод Бања Лука	1			3	2
4.	Брчко Дистрикт БиХ	1	2	2	3	2
5.	Жупа Захумско- херцеговачка	2				
6.	Кантон Сарајево	1	2	2	4	2
7.	Зеничко- добојски кантон	7	10	9	10	15
8.	Средњо- босански Кантон	3	2	3	3	5
9.	Херцеговачко -неретвански кантон	3	3	3	6	7
10.	Кантон 10	5	5	5	5	5
11.	Тузлански кантон	11	15	11	13	14
12.	Западно- херцеговачки кантон		2	1	5	5
13.	Унско-сански кантон		3	1	6	7
14.	Суд БиХ					1
	УКУПНО:	86	105	110	135	140

Директор је истакао да су остварили добру сарадњу са међународним организацијама а посебно су истакли изузетно добру сарадњу са Савјетом Европе уз помоћ којих су израдили двије публикације: „Свеобухватно планирање бриге за форензичке пацијенте – од пријема до отпуста: Практикум за форензичко особље“ и „Протоколи за поступање са починиоцима кривичних дјела са душевним сметњама у форензичким установама“, а у изради је и „Протокол за поступање са малољетницима“.

У разговору са руководством Завода чланови Независне комисије су се дотакли и случаја од прије неколико мјесеци када су од Завода, заједно са медицинском службом Завода за извршење кривичних санкција притвора и других мјера БиХ, тражили и инсистирали на прегледу затвореника Завода за извршење кривичних санкција притвора и других мјера БиХ Едиба Буљубашића, што је и учињено.

Начелница Одјелјења за психотичне поремећаје др Перса Гуњевић истакла је како је у сталном радном односу у Заводу од његовог оснивања те учествује у развијању институције. У почетку је Завод имао само једно одјелјење са 40-ак пацијената, али се временом тај број повећавао. Повећањем броја пацијената отварали су се и други одјели као нпр. женски одјел. Тренутно је запослено седам психолога и два социјална радника, а тренутно два социјална радника обављају приправнички стаж. Сви су организовани да раде у тимовима са докторима. У почетку, по пријему пацијента, раде се вјештачења по наредби судова и тужилаштва, а опсервација траје отприлике 30 дана (зависно од онога што пише у судским актима). Његује се тимски рад на челу са психијатром да би се пратио континуитет у праћењу пацијента. Сваких шест мјесеци пише се и извјештај о стању пацијента.

Директор је истакао да је по систематизацији и организацији радних мјеста у Заводу предвиђено 10 љекара, а стално су запослена два специјалиста психијатра, два по уговору о дјелу и један специјализант те два супспецијализанта. Та четири љекара и дежурају, што је велико оптерећење и притисак за нормално функционисање Завода. У томе им често помажу специјализанти. Директор је истакао да велики проблем представља недостатак љекара, а конкурс за њихов пријем је стално отворен али се нико не пријављује. Чак су помоћ тражили и у сусједним државама али ни ту није било одзива. Из тог разлога су се одлучили на школовање сопственог кадра, те их се тренутно школују четири који су у обавези да након завршеног школовања остану у радном односу у Заводу.

Даље, руководство Завода је истакло да су у више наврата, а што су предвидјели и у Годишњем програму рада и финансијском плану Завода за 2023, писали Министарству здравства Републике Српске, као кровној институцији, нужност повећања БО дана са 100 КМ на 140 КМ а све у складу са растом цијене хране, лијекова, лож-уља као и осталих потрепштина неопходних за несметано функционисање Завода.

Такође, истакли су велику потребу за набавком још једног санитетског возила. Имају једно, али су често у ситуацији да није на располагању када се укаже хитна потреба, јер се пацијенти често превозе у здравствене установе у Фочи и Касиндолу с којима имају потписане уговоре о сарадњи. У том случају су приморани да посуђују санитетско возило од Психијатријске болнице Соколац. За донацију санитетског возила обрађали су се разним домаћим и међународним институцијама, али није било слуха.

Чланови Независне комисије остварили су увид у медицинску документацију неколико насумично изабраних пацијената и констатовали да је све уредно.

На основу свега наведеног, Независна комисија даје сљедеће

ПРЕПОРУКЕ

- 1. Потребно је стално радити на попуњавању радних мјеста према систематизацији са недостајућим стручним кадром: др медицине, специјалистима психијатрима, супспецијалистима форензичке психијатрије, клиничким психолозима, радно окупационим терапеутима.**
- 2. Потребно је обезбиједити средства за материјално-техничка улагања у објекат установе: посебну пажњу обратити на начин загријавања Завода и по могућности изградити савремене начине гријања са мањим материјалним трошковима, те набавку санитетског возила.**
- 3. Прилагодити цијену БО дана у Заводу реалним трошковима живота у садашњем тренутку.**

2. Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ од 20. 09. 2023.

Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ обављена је 20. 09. 2023. Посјета је обављена у саставу: Златко Бркић, предсједник Независне комисије, Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије, Немања Ковачевић и Адис Дрнда, чланови Независне комисије, те Ивана Ловрић, секретарка Независне комисије.

Током посјете обављен је разговор с управником Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ Синишом Перковићем.

Предсједник Независне комисије истакао је да је посјета организована у складу са Планом рада Независне комисије за 2023. годину, али и са намјером да се нови чланови Независне комисије, чији је мандат почео у јулу 2023. године, упознају са руководством Завода, обиђу просторије у Заводу и обаве разговор са затвореницима који су писали овом тијелу са жељом за разговор.

У уводу у разговор са члановима Независне комисије, директор Завода Синиша Перковић истакао је да је Завод почео са радом 20. 07. 2020. године. На почетку је ту било само особље Завода и стражари, потом су почели пристизати притвореници а затим и затвореници који су до 31. 12. 2020. пребачени из других казнено-поправних завода у БиХ. Нагласио је да је само 30 затворских полицајаца дошло са искуством из Притворске јединице Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ, а остали нису имали искуство. Ниједан затворски полицајац са искуством, а са нижих нивоа власти, није се пријавио на тада расписане конкурсе за пријем а разлог томе је веома ниска плата у односу на ентитетске заводске стражаре па и стражаре у другим институцијама на државном нивоу. Што се тиче кадровске попуњености, директор је истакао да је сада, три године након стављања у функцију Завода, вријеме да се чинују полицајци. Тренутно је у фази чиновање око 150 млађих полицајаца у старије полицајце. Има око 200 службеника, што је процентуално око 95%. И даље има проблема у вези са запошљавањем љекара. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста предвиђена су три љекара, а тренутно је запослен само један. На 4-5 конкурса које је Завод расписивао за пријем нико се није јавио. Нагласио је да се специјалисти ангажују по потреби и по уговору о дјелу. Што се тиче амбуланте у Заводу, она је опремљена свом потребном медицинском опремом у шта су се

чланови Независне комисије увјерили на лицу мјеста. Такође, у Заводу има и стоматолошка ординација са стално запосленим стоматологом и медицинском сестром. Не недостаје техничког медицинског особља. Што се тиче васпитача у Заводу, директор је истакао да је и даље један васпитач на 50 затвореника, што је велики проблем, али тренутно немају могућност запошљавања нових.

Директор је истакао да је укупан смјештајни капацитет Завода **430** мјеста, од којих су **382** за затворенике, а **48** за притворенике. На дан посјете Независне комисије у Заводу је било смјештено укупно **249** лица, од којих је **46** притвореника и **203** затвореника. Што се тиче страних држављана, стање је сљедеће: притвореника је укупно **18** (Република Србија 4, Република Словенија 1, Република Црна Гора 2, Авганистан 4, Пакистан 1, Француска 1, Иран 1, Турска 3 и Ирак 1), притвореника са двојним држављанством **10** (БиХ и Република Србија 5, БиХ и Краљевина Шведска 1, Република Србија и Република Словенија 1, БиХ и Република Хрватска 3) и затвореника **6** (Пакистан 1, Република Србија 2, Република Хрватска 1 и Република Црна Гора 2). Сви затвореници су смјештени у једнокреветним ћелијама, осим неколицине којима је потребна туђа помоћ.

Што се тиче радно-окупационог третмана и ресоцијализације затвореника, директор је истакао да је одређени број затвореника ангажован у кухињи и пекари и у вешерају, али да нема услова за радни ангажман свих затвореника који то желе. Постоје разне секције у Заводу у којима су ангажовани затвореници, а то су: шивање, кројење, резбарска секција, оригами секција и сл. Завод има 5 радионица (хала). У једној је заводски вежерај у којем су запослени затвореници, а остале се изнајмљују различитим фирмама са затвореницима као радном снагом.

Непосредним обиласком Завода за извршење кривичних санкција притвора и других мјера БиХ констатовано је сљедеће:

-Затвореници су смјештени у једнокреветним собама од 12 квадрата, у којима се налазе кревет и ормарић за личне ствари, сто и столица. Све собе имају велике прозоре, с довољно дневног свјетла. Свака соба има мокри чвор, тоалет и купатило.

- Хигијенски услови у собама су добри.

- Завод има контролну собу из које се управља видео-надзором али и безбједносним провјерама. Завод је покривен камерама 24 часа.
- У ходницима су постављене телефонске говорнице за затворенике и притворенике.
- Затвореници имају могућност за задовољавање вјерских потреба, за што су им на располагању три различито опремљене просторије за потребе православних, католичких и исламских вјерника.
- Завод има и собе за интимне посјете, укупно их је седам, у којима се налази брачни кревет, двосјед, сто и столице и мини кухиња са фрижидером те купатило са мокрим чвором, тушем и лавабоом. Све је прозачно, чисто и уредно.
- Затвореницима је на располагању спортска сала у којој могу играти фудбал, кошарку, одбојку. У сали су и столови за стони тенис као и струњаче. Такође, на располагању им је и трим кабинет опремљен справама за вјежбање.
- Затвореницима је на располагању и библиотека са више од 3000 наслова као и рачунарска просторија у којој се налази 10-ак рачунара.
- На располагању им је и кантина, која је солидно опремљена основним животним намирницама те су цијене прехранбених производа релативно изједначене са цијенама у продавницама ван Завода, са малим одступањима.
- При дисциплинском одјељењу Завода налази се и соба за усамљење (самица) у којој се налазе кревет, ормар, сто, столица и санитарни чвор. Такође, Завод има и гумену собу у којој затвореник може да борави до 24 сата уз надзор љекара сваких сат времена.
- Завод има и амбуланту за примарну здравствену заштиту која је добро опремљена (лабараторија, радиологија, ултразвук, рендген, дефибрилатор, офталмолошка амбуланта, стоматолошка амбуланта, физиотерапија, стационар, соба за опсервацију, апотека...)

Разговор са затвореницима

I. Затвореник Е. Б.

Током посјете Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ обављен је повјерљив разговор са затвореником Е. Б., који је у више наврата писао Независној комисији с молбом да га посјете. У разговору са члановима Независне комисије затвореник Е. Б. истакао је да је врло незадовољан условима у Заводу, да се према њему понашају нехумано. Истакао је да је рекордер по броју дана проведених у самици (143 дана), а највећи проблем је што су му задњих 10 дана у самици уклањали матрац са кревета од 7 до 22 часа. Сматра да то нису смјели јер га је по наредби Суда БиХ прегледао ортопед и дијагностицирана му је дископатија. Највише криви докторицу која није дозволила да му се спужва врати иако је 5 дана прије самице узимао терапију (кетонал). Такође, истиче да му се константно крше људска права, да му не дају да ради, да је третман ресоцијализације јако лош. У више наврата обраћао се Тужилаштву БиХ, Суду БиХ, омбудсменима за људска права БиХ, ЦПТ-у. Обраћао се и Министарству правде БиХ са захтјевом за премјештај, односно за враћање у Казнено-поправни завод Зеница, али је добио одговор да је захтјев преурањен и да га понови за шест мјесеци, што ће ускоро и учинити. Жали се да му ускраћују право на слање пошиљке, да траже да плати своју пошиљку.

Даље, у разговору са члановима Независне комисије је истако да приликом захтјева за посјету породице затвореници треба да траже одобрење за слободну интимну посјету, те сматра, као и већина затвореника, да израз „интимна посјета“ није примјерен за посјету мајке или брата. Такође, сматра да би морао имати бесплатну здравствену заштиту а не да мора куповати лијекове по основу депозита (за новац који нема).

II. Затвореник М. Ј.

У разговору са члановима Независне комисије затвореник М. Ј. истакао је да је третман у Заводу веома лош, да је боље услове имао у Казнено-поправном заводу Зеница, одакле је и стигао. Жали се на понашање заводских службеника (М.В. и Н. П.) те истиче да управа Завода није ни упозната са ситуацијом у Заводу. Истиче да га свакодневно малтретирају, а

као примјер је навео да су му на сам дан посјете укинули продужење посјете породице које му је одобрио директор. Такође истиче да су му приликом боравка у самици одузимали мадрац иако је докторица написала супротно. Истиче да се 3 године није посвађао ни с ким, али да га константно омаловажавају и праве лошу особу од њега. Такође истиче да му отварају писма која пише према институцијама, за што сматра да немају право. Даље истиче да затвореници немају увид у оно што има у кантини па приликом наручивања робе половина им не дође.

На основу наведеног, Независна комисија даје сљедеће

ПРЕПОРУКЕ

- 1. Потребно је у складу са чланом 41. Правилника о одјећи и обући, исхрани, дисциплинском поступку, условима и начину издржавања дисциплинске казне упућивања у самицу и мјере усамљења притвореника и затвореника у Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 20/05) притвореницима и затвореницима омогућити коришћење кревета заједно са постељином током двосатног поподневног одмора.**
- 2. Неопходно је континуирано расписивање јавног конкурса за пријем љекара у Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине предвиђених Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.**
- 3. Потребно је на обрасцу на којем затвореници и притвореници наручују лијекове раздвојити витамине и суплементе од лијекова који су на есенцијалној листи.**
- 4. Предлаже се Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине да размисли о увођењу тајмера на телефонске говорнице које користе затвореници и притвореници који би аутоматски прекидао везу након истека дозвољеног времена за обављање телефонског разговора у складу са чланом 64. Правилника о кућном реду у установама**

за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера („Службени гласник БиХ“, број: 18/05, 34/05, 65/05, 36/06, 39/07, 61/07, 55/09, 18/16).

Одјељак Ц. Јавност рада

Сједнице Независне комисије пратили су запослени у Сектору за односе с јавношћу Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, а предсједник Независне комисије је, на захтјев представника медија у БиХ, давао и усмене изјаве у вези са радом Независне комисије.

Према члану 17. Пословника о раду Независне комисије, подаци и информације које се прикупе током контроле, те садржај обављених разговора са лицима лишеним слободе, као и другим лицима која могу дати релевантне податке повјерљиве су природе.

Одјељак Д. Административно-техничка подршка у раду

Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, у складу са чланом 24. Пословника Независне комисије, пружала је сву административно-техничку и стручну подршку у раду Независне комисије. Заједничка служба обезбиједила је потребне услове за рад Независне комисије ангажовањем стручног особља, али и обезбјеђивањем материјално-техничких и других услова за несметан рад.

ПОГЛАВЉЕ IV. ПРЕПОРУКЕ

Независна комисија предлаже Парламентарној скупштини БиХ да усвоји овај извјештај с наведеним препорукама:

- 1. Потребно је обезбиједити довољан број заводских чувара сразмјеран броју затворених и притворених лица у у Заводу за извршење кривичних санкција,**

притвора и дргих мјера БиХ а у складу са законским прописаним стандардима;

2. Потребно је да се у Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и дргих мјера БиХ континуирано ради на стручном усавршавању свих запослених лица;
3. Неопходно је да надлежне институције повећају финансијска средства за рад Завода за извршење кривичних санкција, притвора и дргих мјера БиХ како би се поред осталог обезбједила материјална средства за боље и ефикасније функционисање Завода.
4. Потребно је да Завод за извршење кривичних санкција, притвора и дргих мјера БиХ размотри могућност повећања броја и капацитета радионица и секција а све у сврху бољег радно-окупационог третмана затворених и притворених лица;
5. Неопходно је континуирано радити на пријему потребног броја љекара у Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и другх мјера БиХ предвиђених Правилником о унутарашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

ПРИЛОГ: Табеларни приказ одржаних сједница у 2023. и присуство чланова Независне комисије

**ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ОДРЖАНИХ СЈЕДНИЦА И ПРИСУСТВО ЧЛАНОВА
НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2023. ГОДИНИ**

Број и датум одржавања сједнице	Име и презиме члана Независне комисије				
	Миле Ласић	Азра Алајбеговић	Брана Спасојевић	Александар Фалацић	Ведад Гурда
84. сједница 30.01.2023.		+	Оправдано одсутна	+	+
85. сједница 23.02.2023.	+	+	+	+	+
86. сједница 16.03.2023.	+	+	+	+	+
87. сједница 05.04.2023.	Оправдано одсутан	+	+	+	+
88. сједница 08.05.2023.	+	+	+	+	+
89. сједница 01.06.2023.	Оправдано одсутан	+	+	+	+

Број и датум одржавања сједнице	Име и презиме члана Независне комисије				
	Златко Бркић	Азра Алајбеговић	Зоран Петровић	Адис Дрида	Немања Ковачевић
1. сједница 13.07.2023.	+	+	+	+	Оправдано одсутан
2. сједница 24.07.2023.	+	+	+	+	+
3. сједница 23.08.2023.	+	+	Одсутан	+	+

4. сједница 20.09.2023.	+	+	Одсутан	+	+
5. сједница 13.10.2023.	+	+	Одсутан	+	+
6. сједница 22.11.2023.	+	+	Одсутан	+	+
7. сједница 21.12.2023.	+	+		+	+

Напомена:

- На основу члана 52. став (2) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени прочишћени текст („Службени гласник БиХ“, број: 22/16) Парламентарна скупштина БиХ, на 7. сједници Представничког дома, одржаној 07.06.2023. и на 6. сједници Дома народа, одржаној 15.06.2023. донијела Одлуку о именовању пет чланова Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштивање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ. („Службени гласник БиХ“, број: 46/23)
- Зоран Петровић други замјеник предсједника Независне комисије је дописом број: 05/6-34-1-1973/23 од 13.09.2023. поднио оставку на чланство у Независној комисији. Парламентарна скупштина БиХ, на 13. сједници Представничког дома, одржаној 20.11.2023. и на 11. сједници Дома народа, одржаној 23.11.2023. донијела Одлуку о разријешењу дужности члана Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштивање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ („Службени гласник БиХ“, број: 81/23).